

శ్రీ భర్గవ తక ము.

‘క వి సా ర్వ భా మ’
కూచిమంచి తిమ్మకవి.
—

అమృతాంధ్రగీర్వాణగ్రంథమాల.
ద్వితీయపుష్పము.

శ్రీరామా.

శ్రీ భర్గశ తకము

“క వి సా ర్య భామ”

కూచిమంచి తిమ్మకవి ప్రణీతము

ప్రకాశకుడు

కూచిమంచి శ్రీరామమూర్తి.

ముద్రణకూర్పు 1000 ప్రతులు.

పిఠాపురము

శ్రీవిద్యజ్ఞాన మనోరంజనీ ముద్రాక్షరశాల.

1936

All Rights Reserved

సం 0—4—0

పీఠిక.

ఈ భర్తశతకము “సుక్ష్మతేజస్వరకారుణ్యకటాక్షలబ్ధకవితా సామ్రాజ్యధౌరేయుఁడును, కాండిన్యసగోత్రుఁడును, గంగ మంత్రి సుతుఁడును, కూచిమంచి కులుఁడు నైన తిమ్మప్పిథా నేంద్రునిచే” రచియింపఁబడినది. ఈ కూచిమంచి తిమ్మకవి “రసిక జనమనోభిరామము, లచ్చతెలుఁగురామాయణము” మొదలు గాఁగల యనేక గ్రంథములను విరచించి “కవిసార్వభౌమ” బిరుదము సంపాదించి యాధునిక కవులలో మిక్కిలి పేరుపొందిన వాఁడు. ఈతని జీవితచరిత్రమును గుఱించియు, కాలనిర్ణయమును గుఱించియు మ.రా.రా.శ్రీ రావుబహదూరు కందుకూరి వీరేశలింగముపంతులుగారు తమ యాంధ్రకవుల చరిత్రమున వివరముగా వ్రాసియున్నారు.

తిమ్మకవి తా సీ భర్తశతకమును “శాలివాహనశకాబ్దంబుల్ దగన్ యామినీకర బాణాంగ శశాంక సంఖ్యఁ జెలువై కప్పట్టు (సామ్యా?) హ్వయ స్ఫురదబ్దంబునఁ” బూర్ణంబు గావించియున్న ట్లిందు వ్రాసికొని యున్నాఁడు. ఈ శాలివాహన శకాబ్దము (౧౬౫౦) క్రీస్తుశకము 1729 వ సంవత్సరమునకు సమానమగుచున్నది. కావునఁ దిమ్మకవికాలమును నిర్ణయించుట కింతకంటె బ్రబలమైన వేటొక యాధారము సరయవలసిన యావశ్యకత గనుపట్టదు.

ఈ శతకమున “భగ్గా! పార్వతీవల్లభా!” యను మకుటముతో నూటొక్కపద్యములు రచింపఁబడి యున్నవి.

వీనిలోఁ బెక్కుపద్యములు మిక్కిలి మనోహరములుగా నున్నవి. తిమ్మకవి కవిత్వము నిర్దుష్టమై మిగులఁ జాగ్రహమై మృదుమధురముగా విలసిల్లుచుండు ననెడు సంగతి యాంధ్రులకుఁ బెక్కుం డ్రక్షఁ దెలిసియే యుండవచ్చును.

“క. హాటకగర్భవధూలీ

లాటన చలితాంఘ్రినూపురారావ శ్రీ

పాటచ్చరములు తేనియ

తేటలు మాకూచిమంచితిమ్మయమాటల్.”

అని ప్రశంసింపఁబడిన యితని కవితాప్రాశస్త్యమును గుఱించి యిప్పుడు వేఱుగాఁ జెప్పవలసిన యక్కఱయుండదు.

ఇంతవఱకు నముదితమై తమయింటనున్న యాశత్రికమును, తిమ్మకవిగారివంశమునఁ దొమ్మిదవతరమునాఁడును, “అముద్రితాంధగీర్వాణగ్రంథమాలా” స్థాపకుఁడైన చిరంజీవి కూచిమంచి శ్రీరామమూర్తి తన గ్రంథమాలయందు ద్వితీయపుష్పముగాఁ బ్రకటించి తమపూర్వుల కవితాభాండారము నాంధ్రలోకమునకు నమర్పించి కృతకృత్యుఁ డయ్యెను. మఱియుఁ దమవంశస్థులయొక్కయు నితరులయొక్కయు నముదితములై యున్న యిట్టి యుత్తమగ్రంథములను దమగ్రంథమాలయందుఁ బ్రకటించి మాతృభాషాసేవ యునర్చుట కీ శ్రీరామమూర్తికి ఆంధ్రులందఱును దగినప్రోత్సాహ మొనరింతురుగాత!

న. పి.

స్వ వి ష య ము

చక్రవర్తి మొదలు నిరుపేదనఱకుఁగల యెల్లజనులహృదయముల రంజింపఁజేయు పౌత్రముల వాసి యీ సువిశాల ప్రపంచమున యశఃకాములైన కవిసార్వభౌములఁగన్న ఆంధ్రమాత కీదినఱకే మాగ్రంథమాలాప్రథమపుష్పమగు కూచిమంచి జగ్గకవి నిరచిత భక్తమందారశతక మర్పించుకొంటిమి. అయ్యది యాంధ్రలోకమున నెల్లరచే గొనియూడఁబడుచుండు నని మాయాశయము. అయినను, నేటిలోకము నెలాప్రపంచ మగుట కతన గ్రామ్యభాష సుదరింపఁదలచిన కవులచే రచితములగు చిత్రవిచిత్రసంఘటనలచే నలరారు ననలను, ఆదరించుటయు మాపౌత్రముల మూలఁ బాఱునై చుటయు సహజమే. కాని, వివిధ భాషలచే నలరారు నీతెలుఁగుదేశమున నీతిబోధకములగు ప్రాచీన కవి విరచిత పుస్తకముల సభినందించనివా యుండకపోరను దృఢ విశ్వాసముచే నిట్టి యముద్రితగ్రంథముల నచ్చొత్తించి మౌఘ్యక్తధర్మము నెఱవేర్చుకొనుచున్నారము.

మాగ్రంథమాలా ప్రథమపుష్ప మీనఱకే పాఠకలోకమునకు విదితమైనను, అందలి తప్పుపూల నొక్కరైన విమర్శింపఁజెరి. అందులకుఁ గారణ మందలి నీతికో భాషాభిమాను లెల్లరు తగుసాహాయ్య మొనర్చి నాయుద్యమమును బ్రోత్సహిం

పఁ బ్రార్థితులని వ్రాయఁబడి యుండుటకతన నట్లు ప్రోత్సహించిన నేమి యాశింతుమో యను భీతివలన నుచితముగఁ బాత్రముల బంపించుకొన్నను చేరినవని యైన సెలవిచ్చుట దుస్తరమైనది. అట్లు మేము వ్రాయుట మాయుద్యమమునకుఁ బోతాహ కరము కాదని గ్రహింపఁగలిగితిమి. రాజపూజితములేని భాష కిట్టి యథోలోకప్రాప్తియే గలుగుచుండునుగదా ?

అనేకస్థలంబులఁగల లేఖనాదిదోషముల సవరించి, యీ శతకమును బరిష్కరించి, పీఠికను వ్రాసి మాకు నానందమును గూర్చిన పీఠికాపురవాస్తవ్యులు, 'విమర్శాదర్శక' బిరువాంకితులు మాకు బంధువులు నైన మ.రా.రా.శ్రీ నడకుడుటి వీరరాజుపంతు లుగారికి మాశ్రుతజ్ఞ తాభివందనము లర్పించుచున్నారము.

ఈభర్గశతకమును ఆంధ్రమాతకు ద్వితీయపుష్పముగ సమర్పించుకొనుచున్నాము. ఈసంవత్సరమున మఱిరెండుపాత్ర ముల నచ్చొత్తించి ప్రకటింపఁ బ్రయత్నింతుము. మాగ్రంథ మాలాప్రథమపుష్పమగు భక్తమందారశతకము పీఠికయందలి లోపములు ద్వితీయముద్రణమున సవరింపఁబడును.

అముద్రితాంధ్రగీర్వాణ
గ్రంథమాల, గెద్దనాపల్లి
పెద్దాపురం తాలూకా.
తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

ఇట్లు,
భాషాసేవాభిలాషి,
కూచిమంచి శ్రీరామమూర్తి.

శ్రీ

భగవత్కము

శ్రీకైలాస మహామహీధర శిరఃశృంగాటకాంచ న్మణి
ప్రాకారాంతర చంద్రకాంత రజనఃప్రాసాదశుద్ధాంత సిం
హాకారోన్నత హేమవీరమునఁ గొల్లెవ్వయుండు నిన్నెన్నెదన్
రాకాచంద్ర నిభ ప్రభాకలిత! భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 1

మ. ఊతి సంభోనిధి కర్ణమిచ్చుక్రియ భక్తి న్నద్ధిసీభర్త కా
రతి యర్పించు శైలింగున న్నవహుతరః బ్రహ్మాండసంత్రాతకున్
శతకంబాక్కటి గూర్చి నీకొనఁగదఃస్సంయూఢిఁ గ్రహమ్ము వా
క్పతి సంస్తుత్యలనద్గుణభరణ! భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 2

మ. శుక శౌండిల్య మృగండు నాత్రి కలశీఃసూనున్ భరద్వాజ శౌ
నక వాల్మీకి నసిష్ఠ గర్గ భృగు మాంఢ వ్యాజసంభూత కా
శిక కణ్వది మహర్షి శేఖరులు నిన్ జింతింపఁగా లేరు కొం
కక నే నెంతటివాడ నిన్బొగడ భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 3

మ. వర కౌంశిన్య సగోత్రపాతుని యశోవర్ధిష్ఠునిం గుక్కుటే
శ్వరకారుణ్యకటాక్షలబ్ధకవితాః సామ్రాజ్యధౌరేయునిన్
ఫిరపుణ్యుండగు గంగమంత్రిసుతునిన్ దిమ్మప్రధానేంద్రునిన్
గరుణ నోప్పివ్రము కూచిమంచుకులు భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

మ. ప్రచురత్వోబుగ నెంతునాత్మనెపుడుఁ నృత్యహాసంశాంతి కై
 విచలత్కర్ణ సమీరదూరితమహావిఘ్నంబుభృజ్జాలునిన్
 రుచిరాస్యాంబురుహాసృవన్మదజలఁ ప్రోత్సహలీలాముహుః
 ప్రచరద్భృంగక్షుణ్ గణాధిపునిభఁర్గా! పార్వతీవల్లభా! 5

శా. వేమాఱున్ భవదీయ పావన కళావిఖ్యాతకావ్యక్రియా
 సామీచీన్యహృదంతరాళ కవిరాటస్సంక్రందన శ్రేణికిన్
 సామర్థ్యం బానగూర్చి మంచునుడుపుల్ సంప్రీతిన్ దించువా
 గ్భామారత్నము లీలమై నిలిచిభఁర్గా! పార్వతీవల్లభా! 6

మ. చిరభక్తి నృదిలో భవద్రవ్యతముగాఁ జుంఱింతు నశ్రాంతమున్
 బరవాదిప్రేమదద్విపేంద్రపదవీఁపంచాసనశ్రేష్ఠ బం
 ధురతేజోనిధి దెందులూరికల పాఠోరాశిరాకానిశా
 కరునిన్ లింగయస్థురూత్తముని భఁర్గా! పార్వతీవల్లభా! 7

మ. పులితోల్కుమ్మెనవాలుపాఁవతోడపుల్ భూత్యంగరాగంబుపు
 స్కలపేల్లెక్కువకన్ను నీలగళమున్ గంగావతంసంబు క్రొ
 న్నెలపూ వద్రీసుతాసమన్వయము విఁస్కిల్లంబులేజగయున్
 గలనీమూర్తిఁ దలంతు నెప్పుడును భఁర్గా! పార్వతీవల్లభా! 8

మ. హర! మృత్యుంజయ! చంద్ర! శేఖర! విహ! పాతా! మహాదేవ! శం
 కర! భూతేశ! మహేశ! రుద్ర! మృడ! గంగాజూట! గౌరీమనో
 హర! సర్వజ్ఞ! బిలేశయాభరణ! శర్వా! నీలకంఠా! శివా!
 కరిచర్మాంబర! యంచు నెంతు నిను భఁర్గా! పార్వతీవల్లభా! 9

మ. జగదీశాయ నమోస్తుతే భగవతేఽచంద్రావతంసాయ ప
న్నగహారాయ శివాయ లోకగురవేనానామరుద్రావ్రజే
నిగమాంతప్రతిపాదితాయ విలసన్నిర్వాణనాథాయ ధీ
రగుణాధ్యాయయటంచుమొక్కిడుదుభః॥పార్వతీవల్లభా!

మ. వ్రతముల్ దేవగురుద్విజార్యపదసేవల్ *వైశ్వదేవాది స
త్కృతుహోమాదులుదానధర్మములువైఃరాగ్యప్రచారంబులా
శ్రీశరత్కావిధు లించుకే నెఱుంగ నీచిత్తంబు నాభాగ్య మే
గతి రక్షించెదొకాని న న్నితను భః॥పార్వతీవల్లభా! 11

మ. మరుదర్శేందుకృశానుయజ్ఞగగనాంభఃకంభినీమూర్తినం
బరకేశున్ శరణాగతార్తిహరణున్బాలేంచుచూడామణిన్
ధరణీభృత్త నయాస్తనద్వయమిళితస్కూరికాపంకసం
కరదోరంతరు నిన్ భజించెదను భః॥పార్వతీవల్లభా! 12

మ. మిహిరప్రొద్భవఘోరకింకరసముఃస్మేషోరగ శ్రేణికా
విహగోత్తంస మశేషదోషపటలీవేదండకంఠీరవం
బహితక్రూరగదాటవీహుతనహంబై నట్టి పంచాక్షరం
బహాహా!కల్గెను నాకు భాగ్యమున భః॥పార్వతీవల్లభా! 13

మ. నృపసేవాపరకామినీవరధనఃప్రేమాతిరేకంబు లొ
క్కపుడుం గూర్చక తానకీనసదపద్మారాధనేచ్ఛార్తుల్
కృపదైవాః నొసంగి భక్తవరుగానేపొందు న న్నోప్రమీ
కపటారాతినిశాటసంహరణ!భః॥పార్వతీవల్లభా! 14

మ. అభవున్ శాశ్వతు నాద్యు నక్షయుని సవ్యప్తంబరేశు న్మహా
ప్రభు నాద్యంతవిహీను భూతమయు సంగ్రహిణ్ గుణాతీతుఁ బ
ద్మభవాంజోదరునాత్మకూపభవు సద్వంశ్యంజిదానందునిన్
రభసం బొప్పఁ దలంతు ని న్నెపుడు భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

మ. తనర న్ని న్మది నెంతు నెప్పుడును నాంజ్ఞై వంబుగా దాతఁగా
జనకుంగాఁ జెలికానిగా గురువుగా సద్భంధుగా నన్నఁగా
ఘననిత్యేవముగా మహాప్రభునిగాఁగళ్యాణసంధాయిగాఁ
గనకోర్వీధరకార్మకోల్లసితభ! భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 16

మ. ప్రతివారంబు శివోహమస్మి యనుచుఁ న్భావించు గంగాధర
స్తుతు లెల్లప్పుడుఁ జేతు శంకరకథన్ శాంపార నాలింతు నా
యతబుద్ధిన్ జగమెల్ల సీశ్వరమయం బంచు నివ్వచారెంతు నే
గతి రక్షించెదా కాని నీవు నను భగ్గ! పార్వతీవల్లభా !

మ. పురుషూతాగ్ని వరేతరాట్పలభుగంభోధీశవాతార్థపాం
బరకే శబ్దభవాచ్యుతాదికమహాబర్హిర్ముఖానేక భా
స్వర కార్తస్వర విస్ఫురన్మకుటశశ్వత్పద్మరాగప్రభో
త్కర సీరాజితపాదపంకరుహ! భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 18

శా. వ్యాకీర్ణాచ్ఛజటాటవీతట నితాంతాలంబితోద్యత్తమి
సాకాంతిప్రథితప్రభాసముదయాశాంతప్రపుల్లనమహా
నాశదీప్తవనతీవినిర్మల జలాంతరాగభాగ్నివ్యరే
భాకాంతోత్పలకైరవప్రకర! భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 19

మ. సతతానందితస్థ! సర్వసుమనఃస్సంస్తుత్యసన్మార్గ! యూ
ర్జితకారుణ్యనిస్థ! రాజతధరిత్రీభృన్మహాదుర్గ! హృ
త్కుతుకాలింగితదుర్గ! సంహృతసమిద్ధోరద్విషద్విర్గ! సం
యత సీరంధ్ర సుఖాపవర్గ! జయ! భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. పురరక్షఃపలుతులహవ్యవహ! విఃస్ఫూర్జదుర్గుక్రూరగో
పరిపంథిక్షణదాచరోరగ మహాపక్షింద్ర! ఘోరాంధకా
సురగంధద్విరదేంద్రపంచముఖ! యఃత్సుద్రప్రభావోల్లస
త్కరిలేఖద్విషదభ్రగంధవహ! భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 21

మ. అమరాహార్యము విల్లుగా, ఫణికులాఽధ్యక్షుండు తస్మోర్విగాః
గమలాధీశుఁడుతూపుగా, నిగమముల్ గంధర్వముల్ గాఁగ, స
ర్వమహీచక్రముఁ దేరుఁ జేసి విధి సాఁరధ్యంబుమీఱుం బరా
క్రమలీలన్ దిగప్రోళ్లఁ గూల్చితివి భర్తా! పార్వతీవల్లభా !

శా. కోటిరాంగదమేఖిలాఘసతులాఽకోటి కవాతీనట
ద్ధోటి హాటకపేటికాభటవధూఽకోటీనటాందోళికా
వీటినాటక చేటికాంబరతతుల్ • వే చేకుఱున్నిన్నిరా
ఘటప్రాధి భజించు ధన్యులగు భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 22

శా. కంఠేకాలుఁ డటంచు నిన్నెపుడు లోకవ్రాత మగ్గింప. ౨౩
కుంఠేంద్రాంబుజసంభవప్రముఖులం • గోలాహలప్రక్రియం
గుంతిభూతులఁ జేయు దుర్భయదకాఽకోలంబు హేలాగతిన్
గంతాగ్గింబునఁ బూనినాఁడ వఁట భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. నిను డెందంబునఁ జీరికింగొనక వాఁటి నాథజంభ ద్విష
ద్దనుజారిప్రముఖాఖిలామరతెత్తిన్ దట్టంబుగాఁ గూర్చి యా
మున జన్నం బొనరించుదక్షుని దురాత్ము నీవరభద్రోగ్రసం
హాసనం బూని వధించి తౌర! భళి! భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

మ. కిరిహంసాకృతు లూని వెన్నుఁడును బంకేజాతగర్భుండు నీ
చరణంబుల్ శిరము స్థనం దలఁచి నిచ్చల్భోగిలోకంబు, పు
ష్కరమార్గంబును రోసి కానక నిరాశం జెందుచో వారలం
గరుణం బోవవె లింగమూర్తి వయి? భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

మ. తరమే యేరికిఁ దావకీనఘననిత్యశ్రీవిలాసక్రియల్
గరిమ దైల్పం? దారుకావనిని లోకభ్యాతిగా వర్ణివై
పరమానందరసార్ద్రమాసనుడవై • సల్మాణు గీడించితె
నరుదార స్మనిదారలం గలసి భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 27

మ. హరికన్న న్మఱి దైన మెవ్వఁడును లేడంచు న్భుజంబెత్తిని
ర్భరగర్వోద్ధతిఁ గాశికానగరిలో • బల్మాణు వాదించు ని
ష్ఠురవాగ్దోషరతుం బరాశరసుతున్ • స్రుక్కింపవే భీమవై
ఖరిచోః స్తంభన మాచరించి మును భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 28

మ. దనుజారాతిమృదంగమున్నలువకై • తాళంబుగోత్రాహితుం
డెనయ నేణువు వాణి వీణయునువాఁయింపన్ రమాకాంతనే
ర్పున గానం బొనరింప సంజతతి వేల్పులైచ్చగా హాళిమై
ఘనతన్ దాండవకేళి నేయుదఁట! భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 29

శా. నీలాంభోధరమధ్యసంస్థితతటిఃస్నీకాశమై విస్ఫుర
 స్త్రీల స్నివ్వరిముగిలించుమున నెంతే సూక్ష్మమై పచ్చనై
 చాలనాస్థిలు తేజమీవయనుచుఁ నాన్వీతంబునందెన్నదుర్
 వాలెంబున్ ఘనులైన తాపసులు భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. గౌనబార స్వీటజంగమాకృతినిమున్ గొంకేది భల్లాణరా
 యనినదృఢులు కేగి యీతనివతిఁ నాన్వీర్ణించి యాలేమయ
 కునఁ జక్క నైలనాల్లబాలకుండవై గోమొప్పఁగన్వట్టితొఁ
 గన నబ్జింబులు నీవిహారములు భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 31

మ. యమరాఘ్నేకరకాలపాశమధితుండ్లై శ్వేతకేతుండు దు
 ర్దమశోకాకులచిత్తవృత్తిమెయిని నాన్వీర్ణింప వైశింబ యా
 శమనుం గ్రోవ్వఱఁ దన్ని మూనితనయున్ శశ్వద్గతిన్బ్రేవవే
 కమలేశార్చితపాదపంకరుహ! భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 32

మ. త్రిజగద్రక్షణశక్తిఁ గోరి కమలాఘ్నిశుండు ని న్వేయి పం
 కజసత్త్రింబులఁ బూజనేయునెడనొక్కం డందులేకుండినన్
 నిజనేత్రాబ్జ మతం డొసంగినఁ గృపఁ నీవ్విఱిచితొఁ జక్ర మ
 క్కజ మొప్పారఁగ నిచ్చి యేలుకొని భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. చిరితొండం దను భక్తునింటికిహార్యతఁ చెన్నారవేంచేసి త
 ద్వరపుత్రున్ దునిమించి నంజుడుతునెల్వండించిభక్షించుచో
 సిరి యొప్ప న్నిజమూర్తిఁ జూపి యతనిన్ శేపట్టి రక్షింపవే
 కరిదై త్యాధమగర్వనిర్మథన! భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 34

మ. విజయుం దుగ్రవిపక్షోక్షణకళావృత్తి న్నిముం గోరి య
 క్కజ మొప్పన్ దిప మింద్రకీలఖరిన్ గావించుచోబోయనై
 విజయఖ్యాతిగఁ బోరి పాశుపత మీవే వాని కిష్టంబుగా
 రజతక్షోణిధరాగ్నినద్భవన! భర్గా! పార్వతీవల్లభా! 35

మ. తనకున్ మిక్కిలి ముజ్జగంబుల కీకన్ డైన వంబులేడంచుఁబా
 యనిదర్పంబున దైత్యదానవమునీంద్రామర్త్యసంసత్పదం
 బున వాదించు విరించి పంచనుమహామూర్ఖంబు ఖండింపవే
 కన సత్యుద్ధతభైరవాకృతిని భర్గా! పార్వతీవల్లభా! 36

మ. సకలాధీశుడ వెన్న నీవొకడవేసత్యంబు సత్యంబు కొం
 చక యంతర్బహిరుజ్జ్వలన్భువనరక్షానీక్షు గాకోల ము
 త్సుకతం గంఠమునందుఁగాల్పితివిమెఁచుప్రీతిఁగ్రూరాక్షులై
 యకటా! మూఢు లెఱుంగఁజాల రిది భర్గా! పార్వతీవల్లభా!

శా. ఏరీ నీ కెనయైన దైవతము లీయీ గేడులోకంబులన్
 గారామారమృకండుసూనుఁడుమహాగ్రహారమృత్యువృథా
 భీరుండై శరణన్న మిత్తి నపుడే పంపాన్ని రక్షించి త
 య్యాశే! శాశ్వతజీవిగా సతని భర్గా! పార్వతీవల్లభా!

శా. లోకశ్రేణికి నీవె కిర్త వను టాలోకింప నిక్కంబెపో
 వైకుంఠాధిపుడైన శౌరి దినరాడ్వంశంబునన్ రాఘవుం
 డై కన్పట్టి జగద్ధితంబుగ ససంఖ్యన్ శంభులింగంబులన్
 పౌత్యకీర్తన బ్రతిష్ఠ చేసెగద భర్గా! పార్వతీవల్లభా! 39

మ. శీలలన్మోప్పియుఁజెప్పఁగాలనుగడున్జిత్రంబుగాఁద్రొక్కియున్
నెలి నెట్టించియుఁ గుంటెనల్పడపియున్వే రోఁకటం గ్రుమ్మియు
న్నిలయద్వారమునందుఁగాఁపుంచియున్ నీవారలై నారు వా
రలభాగ్యం బిఁక నేమిచెప్పవగు? భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 40

మ. అఁజనంబుస్వప్నఘోరియుం బునుకలున్వాలాహలంబు నృహ
భుజగంబు ల్యవభస్మముగ్నాటలఁగాఁభూతాశితో నుండియున్
దిగ్విజగన్మంగళదాయకాకృతిఁ గడున్ దీపించు ట్రబం బహ
రజనీనాథకళానిరోధరణ! భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 41

శా. జాయన్రాదయటండ్రు మాదృశులు చండాలాదులన్దాసివన్
బాయంబుణ్యచయంబులంచు జదువులృల్లంగనీవయ్యయో
బోయం డెరిగిలిమాంపమిచ్చుటఁగోఁబుల్పానిచేకొని వే
ప్రాయస్కృతము కన్దదీని కిఁక? భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 42

శా. భంజించుంగవఁభరోరనుష్కృతితఱిన్ భస్మత్రిపుండ్రంబుల
స్మంజుశీలలితాక్షమాలికలఁ బ్రేమం బూని నదృక్తి నీ
కుం జేమోడ్చు మహానుభావుఁ డెపుడుం గుక్షిస్థలప్రోలన
త్కంజాతవృథ వాండభాండచను! భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 43

శా. శ్రీలై లంబునుగుంభఘోణమును గాంచీస్తానకేదారముల్
కాశీద్వారవతీప్రయాగములు నీలత్పాదరావతికల్
లేశంబున్ ఫలమీవు ని న్నేపుడు హంశింగోవలేకున్నచోఁ
గాఢాకాశధునీఘనాభరణ! భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 44

శా. కావేరీ సరయూ మహేంద్రాననయాః గంగా కలిందాత్మజా
 రేవా వేత్రవతీ సరస్వతుల కఙ్కిరీభోవఃగా నేల నీ
 నేవాసంస్మరణార్చనాదు లెపుడున్ సిద్ధించు మర్త్యాళికిన్
 గ్రైవీభూతిభుజంగమప్రవర! భగ్గ! పారవ్రతీవల్లభా! 45

మ. అరిషడ్వర్గముఁ దోలి సర్వహితులై యష్టాంగయోగక్రియా
 పరులై గాడ్పజయించిముద్రవేలయన్ బ్రహ్మంబునీక్షించివా
 విరి సోహమ్నసి యెంచుచుండెడిమహావేదాంతులొయోగి శ్రీ
 భరులెల్లన్ మిముఁ గాంచుచుండుగద? భగ్గ! పారవ్రతీవల్లభా!

మ. తలపోయన్ దిలజాలకాంతరమహాత్మైలంబుచందానఁ బూ
 నలలో దారముపోల్చి నాత్మమయతన్ సర్వోత్తరస్థాయివై
 విలసల్లీల నిండియుండుకొను నిఃస్వీక్షింపఁగా నేర్చువా
 రలె ధన్యులగద? ముజ్జగంబులను భగ్గ! పారవ్రతీవల్లభా! 47

శా. ఏణాంకుండోకఁడై పయోఘటములం దెల్ల స్పహుత్వంబుచే
 రాణం బొల్చుతెఱంగునం బృథుతరః బ్రహ్మాండభాండాంతర
 ప్రాణిశ్రేణులయందు నీ వొకఁడవే యాణింతువా సర్వగీ
 ర్వాణస్తుత్యచరిత్ర! యాత్మమయ! భగ్గ! పారవ్రతీవల్లభా! 48

శా. ఓంకారప్రముఖాక్షరోచ్చరణ సంయోగంబు గావేన్ముఖా
 లంకారార్థము, శబ్దబిందుకళలున్ లక్ష్యప్రయోగక్రియల్
 పాంకంజాగురుమార్గమున్ యతిగతిఁబోదుష్కృతిఁబోలిసా
 హంకారుండయి పాకృతుండు చెడు భగ్గ! పారవ్రతీవల్లభా!

మ. అకలంకం బతులం బఖండ మమృతం బానందకందం బనూ
నక మాద్యంతవిహీన మక్షర మనంతం బప్రమేయం బరూ
పకమవ్యక్త మచింత్యమద్యయమునో బ్రహ్మాంబునీవంచుగొం
కక లోఁ గన్గొనువారు బల్లిదులు భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 50

శా. ఆకుల్ మెక్కదెమేక? చెట్టుకొననో య్యన్ వేలదేపక్షి? పె
న్నాకుల్ గ్రుంకవె నీట? గాలిఁగొనదే నాఁగఁబు? బల్లొందులన్
ఘూకంబుండదే? కోసలం దిరుగదే? ట్రోడంబు? నిన్గొంచినన్
గా నీన్నింటను ముక్తిచేక్షఁబునె? భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 51

మ. ధర మృద్దూరుకీలామయప్రణిమిన్ దైవంబు లంచుం బర
స్పరవాదంబులఁ బోరుచున్ నిబిడసంసారాంధులై మేలు చే
క్షఁజే మగ్గముగోని కండఱగతిన్ ఘోరాద్దులై పాకృతుల్
కరముం జచ్చుచుఁబుట్టుచుండుగద? భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. జననీగర్భమహామహోగ్రనరకస్థానవృథం గొన్నినా
న్లైనయన్ బాల్యకుమారతాదశలఁగొన్నేడుల్ వధూమీనకే
తనగేహభ్రమఁగొన్నినాల్లు ఘనవృద్ధప్రాప్తిఁ గొన్నేల్లుఁబా
యనిదుఃఖంబులఁ బ్రాణి గుందుఁగద? భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

శా. కేదారాదిక పుణ్యభూముల కశక్తిం బోవఁగారాదు; బల్
పేదర్కంబున దానధర్మవిధు లోలిం జేయఁగారాదు గా
కేదే నొక్కతఱిన్ సమస్త భువనాధీశున్ నిమం గొల్వఁగా
రాదో? కానదుగాక దుర్మతులు భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 54

మ. తరుణీశుంభదురోజకుంభములపై ధమ్మిల్లబంధంబుపై
గరమూలంబులపై గపాలములపై గందోయిపై మోముపై
నిరతంబున్ విహరించు చిత్త మెపుడున్ నీయందొకష్టేని జే
ర్పరుగా మూఘులదేమిదుష్టతమొ? భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. మిమునొక్కప్పుడుఁగొల్పినేరకవృథా మిథ్యాప్రచారంబులం
గములై వాఁగులయందు నెల్లమునుఁగం గాఁబుణ్యముల్నేరునే!
తమి సశ్రాంతము నీటఁగ్రుంకులిడి యేధర్మంబు లార్జించెనో
కమఠగ్రాహ ధులీకళీరములు! భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 56

మ. హరి దై వంబు; విరించి సర్వభవనాధ్యక్షుండు బృందారకే
శ్వరుఁడాధ్యుండుహుతాశనుండుపతిభాన్వంతుండు వేల్పుండు
లో! సరయన్నేరరుగా శివాత్పరతరం నాస్తీతివాక్యార్థమే
కరణిం గోవిదు లై రొ కాని మఱి! భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

శా. వేయేనూఱు పురాణముల్ సదివినన్ వేదాంతముల్ గన్న నా
మ్నాయంబుల్ పరికించి నన్ స్మృతులువే మాఱుల్ విమర్శించిన
న్నీయందాధ్యతదోచుచున్నయదివో! నికంబుభావింపఁగా
గాయత్రీపతివై తనర్చుటను భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 58

శా. ఆఘంటాపథపద్ధతిన శివ శివేత్యాలాపనశీలులై
రేఘుస్రంబులుద్రోచుపుణ్యతములుర్విన్ బ్రహ్మహత్యాద్యనే
కాఘాఘంబులు వాసి తానకపదప్రాప్తిన్ విడంబింతురొ!
ద్రాఘిష్ఠప్రభుతాగుణోల్లసన! భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 59

మ. పృథివిన్ మర్త్యః షోకః పునీశిరముపై • బిల్వీదశంబాకృట
త్యధికాహ్లాదముతోడ నిడ్డ నదియాహా! ఘోటకాందోళికా
రథనాగాంబరపుత్రపాత్రనివితాంరత్నాదులై యొప్పుబో
ప్రథితాదభిసితాభిశుభ్రయశ! భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 60

మ. మిము సేవించుటచేతఁగాదె చిరలక్ష్మీసంగతుల్ శౌరికిన్
నముచిద్వేషికి శాశ్వతస్థితమహానాకాధిపత్యంబు, వా
గ్నిమణిభర్త కశేషసృష్టిరచనాపాప్రవీణ్యమున్ గల్గె? నీ
క్రమ మజ్ఞాల్ గనలేరుగాని భువి భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 61

శా. వాణీశాంబుజలోచనప్రముఖ గీర్వాణార్చితాంఘ్రిద్వయున్
క్షోణీభాగతాంగునిన్ గజహరున్ శుత్ర్యంతవేద్యున్ నినున్
బాణాదిప్రమథోత్తముల్ గొలిచి మేల్పట్టూనిరౌ సంతత
ప్రాణిపూహమనోంబురుడ్చనన! భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 62

శా. దారిద్ర్యంబుదొలంగు, మృత్యు వెడలున్ • దవ్వొసఁగుప్రాతము
ల్లోరవ్యాధులు గండదోషము లడంగున్ జారచోరవృథల్
దూరంబౌ, నహితానలగ్రహగణార్తుల్ వీడు నిక్కంబు నీ
కారుణ్యం బొకయింత గల్లునెడ భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 63

మ. సుత, పద్మాకర, దేవతాగృహ, వన, క్షోణీసురోద్వాహ, స
త్కృతి, నిక్షేపము లంచునెంచ నలువొసీనప్రసంతానముల్
హితవారంగనొనర్చుపుణ్యమెనయున్ • హేలాగతిన్మర్త్యః షో
క్కతటిన్ మిమ్ముఁడలంచెనేని మది భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. అమరం ద్వత్పదపంకజాతయుగళః ధ్యానక్రియాశ్రాంతసం
 భ్రమలీలన్ విలసిల్లుడెంద మొరులన్ బ్రాహ్మిణ్యగా నేర్చునే?
 సుమనోనిర్మల రిణీసువర్ణకమలస్తోమాసవాలంపట
 భ్రమరం బేఁగునె తుమ్మకొమ్మలను భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. శివుఁజూడందగదండ్రుగొందఱుధముల్ చిత్రంబుతారెన్నఁడు
 నగ్రిచంద్రాగ్నిగృహిషమాపవననీరవోమముల్ నీస్వరూ
 పవిశేషంబు లటంచుఁ దెల్ప వినగో భావింప నమూర్త్యుభ్ర
 గవు లెల్లం దదధీనతన్ మనసా భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 68

మ. ద్విపగంధర్వవిభూషణాంబరవధూఃపీఠీభటాందోళికా
 తపనీయాదులచేర మత్తిలి బుధేంద్రశ్రేణిఁ బీడింతునా
 తపనప్రోద్భవఘోరకింకరగదాఁదంబోగ్రిదుఃఖంబు లొ
 క్కపుడుందుష్ప్రభులేలయెంచుకొ? భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

శా. నానాద్వీపధరాధురావహసమాఃస్యస్ఫారబాహుబలా
 నూనఖ్యాతినమేతు లైన శోభిండుత్కృతిలేశాదిక
 త్మానాథు ల్చనిహోపుట దైలియరోఃపత్యంబులా దేహముల్?
 కానంజాలరుగాక దుర్నపులు భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 68

మ. చవితిల్ కాసులు వీనముల్ గొని యథేచ్ఛాల్లీలలంబ్రేలుదు
 ఘృపులనైచ్చుచుభవ్యకావ్యఘటనాశాలుల్ ప్రసంగించుచో
 నవివేకక్షీతినాయకాధమవరుల్ హస్తోస్తులం బొత్తురా
 కవితాసార మొలుంగుండుటను భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 69

మ. చెలుల న్సంధుల విపులన్ బ్రజల దానీభృత్యమిత్రాదులం
గలవిల్లంబులు పృథ్వులుగ గొని కడున్ గారంతు రధ్యక్షతం
దలపంజాల రదేమొ మీడటికఁఫల్ దర్పాంధకారాంధులై
కలనైనన్ మహిభృష్టరాత్రికులు భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

శా. మన్నెల్లందమసాన్మటంచు నసుభామర్వోత్తమక్షేత్రముల్
కన్నారం గని యోర్వితేకి దిగమింగంగ నూతు రల్పప్రభుల్
నెన్నెప్పంబులొ బూరెనో నడలొ భావింపంగ నొబ్బట్లొకో
యన్న! యెన్నగ వారిపాలి కని? భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

మ. ప్రజలం గాతీయఁజెట్టి పెట్టియల సర్థింబెప్పుడున్నించుచున్
ద్విజవిద్యత్కవివందిగాయకుల కేదే నొక్కటిలేక య
క్కజమొప్పంబలుమూలలం దిరుగు భూకాంతాళికిం గీర్తిధ
ర్మజూహాధత్యము లేకీయంగలుగు? భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

శా. ఆజన్ నెరివరూధినీమనదీక్షాచూఢి గ్రాలన్ వలెన్
భోజంబోలి నమస్తయూచకతతిం భోషించుచుండన్ వలెన్
తేజం బెప్పుడు నుర్విలో బ్రజకు జెందిపన్ వలెన్ గానిచో
రాజా వాడు? తరాజుగాక! భని, భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

శా. తేజంబొప్పం బురాకృతంబున జగధ్ధ్యేయత్వదంఘ్రిద్యయీ
పూజాపుణ్యఫలంబునం నమ రిక్షల్ భూపత్వముంగంటకున్
వ్యాజంబూనికడుంజెడంగవలెనా యాలింపరా యీస్వపుల్
“రా జాంతే సరకం వ్రజే” త్తనుట? భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

మ. కవివిద్వద్ధరణీసుధాశననరుల్ • కార్యాధ్యులై యొద్ద డా
సి వడిం జేతులుదోయిలించుకొని యాశీర్వాదముల్నేయ నె
న్తువదర్శంబున నట్టిటుం బొరలకే • కొర్కొంగిన ట్లుండుగ్రా
రవళిం దుర్నపు లేమియీగలనొ భగ్నా! పావోతీవల్లభా!

శా. గాజుంబూన యనర్థ రత్నమగునా? • కాకంబు రాయంచయూ
నా? జోరీగ మఘవ్రతేంద్రమగునా? • నట్టెన్ము పంచాస్యమా
నా? జిల్లేడు సురానసీజ మగునా? • నానాదిగంతంబులన్
రాజేనా ఘనలోభిదుర్జనుడు? భగ్నా! పావోతీవల్లభా! 76

శా. కోపంబెక్కువ, తాల్మియిల్ల, సరుపోక్తుల్ పెల్లు, సత్యంబుతీల్,
కానట్యంబుఘనంబు, లోభమునహం, కారంబుదట్టంబు, హృ
చ్చాపల్యం బధికంబు, ద్రోహ మతివిస్తారంబు, శీ! యిట్టిడు
రవ్యాపారప్రభు లేరిఁ బ్రోతు రింక భగ్నా! పావోతీవల్లభా!

శా. హృదీవ్యధిం గనరుం దిరస్కృతియు బిల్వేపార నొక్కప్పుడున్
సద్వాక్యంబును దర్శనం బిడని రాజుశ్రేణి కాంతుకా
“విద్వద్దండమగౌరవం” బనుస్మృతుల్, నీక్షింపరా దుర్నపా
గ్రద్వారంబుల వ్రేలు పండితులు? భగ్నా! పావోతీవల్లభా!

మ. అవవర్గం బొనగూడునో చిరసుఖాన్లవంబు చేకూరునో
జపహోమాధ్యయనార్చనాదికమహామట్కర్మముల్లింది దు
ష్ట పటోపాయవిజృంభమాణధరణీ, కాంతాధమాగారని
ష్ట పట భ్రాంతి జరింతు రార్యు లిల భగ్నా! పావోతీవల్లభా!

మ. అకటా! జుత్తైదుపొట్టకై కృపణమర్త్యాధీశగేహంగణా
వకరక్షోణిరజశ్చటావిరతసంఘాస్తాంగులై కృంగి నె
మైకముల్ వెల్పెలఁబాఱవేలుదురదేమోయెందులంబోపనే
రక ధీమజ్జను లెంత బేలలొకొ! భగ్గ! పార్వతీవల్లభా 80

మ. అతిలోభిన్ రవిసూనుడంచుఁగపటఁనావ్వుతున్ హరిచ్చంద్రభూ
పతియంచున్ మిగులంగురూపినివఁప్రద్యుమ్నుడంచు నృహఁ
పతితున్ ధర్మజుడంచుసాధ్వసమతింబాధ్ధండటంచు నృధుల్
ప్రతివేశన్ వినుతింతు రక్కఱను భగ్గ! పార్వతీవల్లభా! 81

మ. జనసంస్తుత్యమహాప్రబంధఘటనాసామర్థ్యముల్ గల్లు న
జ్జను లత్యలుల దీనతం బొగడుదుర్ జాత్యంధతం జెందికా
కనువొప్పందమరెన్నడున్ “సుకవితాఽయద్యస్తీరాజ్యేనకి”
మృనువాక్యంబు వినంగలేదొమును? భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

మ. సుగుణోద్దామమహాకపీంద్రఘటితాఽక్షుద్రప్రబంధానభుల్
జగదుద్దండపరాక్రమక్రమ విరాజుద్భావి భృన్మౌళికిన్
దిగుఁగా కల్వుల కొప్పునే? కరికి ముక్తాకాయమానంబుసాం
పగుఁగా కొప్పునె యూరఁబందులకు? భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

మ. పటులోభాత్మున కెవ్వరెసఁ గడఁకంబద్యాదు లర్పించినం
గుటిలుండై యవియెల్ల నిల్పుకొనఁగాఁగోరండునిక్కంబహా!
దిట మొప్పురఁగ నిల్పుకోఁగలదె ధాత్రిన్ గొంతనే పైన మ
ర్కటపోతం బురురత్నహారములు? భగ్గ! పార్వతీవల్లభా!

మ. భువిలో మేదరసెట్టి చివ్వతడకల్ పాంకంబుగా నల్లి పె
 న్రవళిన్ సంతలనెల్లఁదిప్పక్రియ దైన్యంబెచ్చఁగా దుష్టపుల్
 తివుటొప్పం జెడుకబ్బపుండడక లోలిం ద్రిప్పఁగా నద్దిరా!
 కవితల్ కాసుకు గంపె డయ్యెఁగద భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. అవివేక షీతినాయకాధమనభాభ్యాన ప్రిదేశంబులన్
 బవళు ర్రేలునుజుట్టఁజెట్టుకొనిదుష్టాంశిత్యముల్చుపుచుం
 గవిముఖ్యుంబాడగాంచి జాటుచురు వేగం; బుండవిల్లన్నకా
 కవులట్ల నిలఁబోక కాకవులు భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 86

మ. భువిలో నిక్కలిదోష హేతుకమునంబులొప్పరి గోసంగులున్
 బవినాలున్నలుమోటకాఁపుదొరలుం బాపండులు న్దాసరుల్
 సివసత్తుల్ నెఱబోయపెద్దలును దాసేయప్రిభుల్ దుష్టకా
 కవులు న్మీటి రిఁకేమి చెప్పనగు? భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 87

మ. కలుముల్ని క్కమటంచునమ్మితులువల్లరావంధులై యెన్నఁడు
 న్బలిభిక్షంబులు నెట్టకుండు పిదపఁనాభ్రాంబులంబాసియా
 ఖిలులేమాదురొ,వాండ్రుగూరిచినరొక్తంబెల్ల నేమానొకో
 కలుషోద్గాఢతమస్సహస్రకర ! భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 88

మ. తులువ లెట్ట భుజింపలేక ధనమెంతో నెమ్మదింగూర్చిమూ
 లల దట్టంబుగఁబాఁతుకొన్న నృపతులొవ్వలెంబు నిర్హేమలై
 పలుచందంబులఁ గట్టి కొట్టి మిగులఁనాభిని రోధించుచుం
 గలసా మ్రొల్ల హరించుచుండ్రుగద! భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. చెనఁటల్లూర్పుధసంబుముచ్చులకు దాఁసీవారయోమాహు
తాశన దుష్టక్షీతిపాలక ప్రణతిన్ • సంరూఢిఁ జేకూరుగా,
కనవద్యప్రతిభావిభాసిత బుధేంద్రాసీకముగ జేరునే ?

కనదుద్దామపరాక్రమప్రభత! భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 90

మ. ధరణిన్ సద్గురుచెంత నెందఱుఖలుల్ • దాఁకొన్ననచ్చోటికే
కరమర్థి న్బుధులేఁగుచుండుమరు నిఁక్కంబారయన్ గంటకా
వరణోజ్జ్వలభీతకేతకీవని కరుల్ • వాలెంబుగాఁ జేరనే ?

కరుణాద్రభవయాఃపయోనిలయ! భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 91

శా. లోకాసీకమునందు దుర్గుణులు కల్ముల్ గల్గియున్నట్లు ప
ల్లాకుల్ దాఁకొని మెల్లమెల్లనె దురాఁలాపంబులంగేరుచుం
గై కొండ్రెల్లపదార్థముల్నిజమహోఽకాష్టాతలం గ్రోల్చుచు
న్నాకు లేవములఁ జేరుచందమున భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 92

మ. చదువు లేవపురాండము ల్లయితలుఁ సృబ్బుండువిదైల్ గతల్
మొదలెన్నేనిగ విద్వమాంసువు లదేమో తెల్పుఁగావించిఁగా
నదిగో చోలకు మాలదాసరి శటఁజై గారి జ్ఞానమ్మలెక్
గదియం జాల వటండ్రు ముష్కరులు భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

శా. పో! పో! బాఁపఁడ! దోసె దూడ లిడినంబోలేక పేరాసల
న్వాపోఁజాగితివేమి! నీసదువు తిర్రామంబులో! సుద్దులో
భూపాశంబులొ లంకనత్తెలొ బలా • బొల్లొవుప్పట్లాటలొ
కా! పాటింపనటండ్రుబాలికులు భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 94

మ. అదిగో బావనయల్లుభొట్లయకు ముందప్పయ్యతీర్తంబులో
నదనం“గిద్దెడుకోట్టనూక లిడిలిన్ అబ్బబ్బ! తిర్నామముల్
సదువంజాగిన మాలదాసరయలన్ ♦ సంఖోసనాల్ సేసితిం
గద”యంచుంబలుమోటులాడుదురు భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

శా. రాలన్ దైలము తీయవచ్చు భుజగఁ వ్రాతముల సేర్పఁగా
లీల న్బానఁగవచ్చు నంబునిధి హాళిం దాటఁగావచ్చు డా
కేల స్వెబ్బులిఁ బట్టవచ్చు విసినాగ్ని న్నిల్పఁగావచ్చు మూ
ర్ఖాళిం దెల్పఁ దరంబె యేరికిసి? భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 96

శా. ఆఁకోన్నచ్చుడు వంటకింబయిన బియ్యంబైన జావైనఁగూ
ర్తాకైన స్థలమైన నీరనుయినన్ ♦ హాళిం గల ట్లిచ్చుచున్
జేకోనాఁ బరదేశులం గృహులకు ♦ నిద్ధంబు గామింప ఛీ!
కాఁకు న్న న్మఱి యేటికొంప లవి? భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. మడతల్పల్లునృపాలుతోఁ బలుమఱున్దారాడుపెండ్లాముతోఁ
జెడుజాడం బ్రచరించునాత్మజానితోఁ జేట్పాటుగోర్లంకతో
బాడవంజూడఁగవచ్చుకార్తాదవుతోఁ బోరాడుచుట్టంబుతోఁ
గడతేరం దరమా గృహస్థునకు? భర్తా! పార్వతీవల్లభా! 98

శా. కాకిన్నాశ్వతజీవిగా నునిచి చిల్క న్వేగ పోకార్చి ను
శ్లోకుం గొంచెపుటేండ్లలోఁ గెడపి దుష్టుంబెక్కునాళ్లుంచి య
స్తోకత్యాగి దరిదుఁ జేసి కఠినాత్మున్ శ్రీయుతుంజేయు నా
హా! కొంకే దిఁక నల్పచెయ్యలకు? భర్తా! పార్వతీవల్లభా!

మ. ధరలో నెన్నఁగ శాలివాహన శకాబ్దంబు ల్దగన్యామినీ
కరబాణాంకశకాంకసంఖ్యజెలువై శకవృట్టు (సామ్యా)హ్వ
యస్ఫురదబ్దంబుననిమ్మహశతక మేఁ బూర్ణంబుగావించి శ్రీ
కరలీల న్బుధు లెన్న నీ కిడితి భర్గా! పార్వతీవల్లభా ! 100

మ. ధనధాన్యాబరపుత్త్రపౌత్రముణిగోదాసీభటాందోళికా
వనితాబంధురసింధురాశ్వ(మహితై శ్వర్యంబు) దీర్ఘాయువు
స్సనభాగ్యంబును గల్గి వర్ధిలుదు రెక్కాలంబుఁ జేట్టుటలే
క నరు ల్దీని బఠించిరేని భువి భర్గా! పార్వతీవల్లభా ! 101

సంపూర్ణము.

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ.

* యామినీకరబాణాంకశకాంక (౧౯౫౦. శా. శ.)—అని వ్రాతప్రతి ప్రమాదయుక్తము 'అంగ' అనుటకు లేఖనము-అంక-అని వ్రాసియుండును. మఱియు, కవి కాలనిర్ణయములనుబట్టి యాలోచించినచో నిందుఁ జెప్పఁబడిన వత్సరము (శా. శ. ౧౬౫౦+౭౮=(శ్రీ. శ.) ౧౭౨౮ అగుచున్నది. కాని, ఇదియుఁ బొసఁగునట్లు దోచదు.

—♦ గ్రంథమాలాలో దేశములు. ♦—

1. అముద్రితాంధ్రగీర్వాణగ్రంథముల నచ్చొత్తించి భాషాసేవచేయుటయే మాముఖ్యోద్దేశము.

2. ప్రాచీనకవి విరచిత పుస్తకములకే ప్రాముఖ్యమి యబడును.

3. వత్సరమునకు నాల్గుపాత్రములవంతున ప్రకటింపఁ బ్రయత్నింతుము.

—♦ నిబంధనలు. ♦—

1. సంవత్సరమునకు రు 25/- నొసంగువారు రాజపోషకులుగను, రు 10/- నొసంగువారు పోషకులుగను, రు 5/- నొసంగువారు సహాయులుగను బరిగణింపఁబడుదురు. వారినామధేయముల నిక ముందు ప్రచురింతుము.

2. సంవత్సరమునకు రు 1/- సాధారణచందా నిర్ణయింపబడినది. వి.పి.లు అధికవ్యయకారణములగుటచే సాధారణచందా ముందుగఁ బంపుటమేలు ?

3. పోస్టుఖర్చులు మేమే భరింతుము.

వివరములకు:—అముద్రితాంధ్రగీర్వాణగ్రంథమాల,

గెద్ద నా పల్లి.

P. o. పెద్దాపురం. (తూర్పుగోదావరిజిల్లా.)

—♦ మాగ్రంథమాలయందు దొరకు గ్రంథములు. ♦—

భర్గశతకము (కూచిమంచి తిమ్మకవి)	0 4 0
భక్తమందారశతకము (కూచిమంచి జగ్గకవి)	0 4 0
‘ప్రాచ్యభాషావిశారద’ కూచిమంచి సుబ్బారావు ప్రణీతములు.	
రాణి రావు జగ్గమాంబ	0 6 0
రాణి రావు భావయాంబ	0 8 0
సింహాచలయాత్ర)	0 2 0
శబరీమాహాత్యము	0 2 0
సర్వే నైదు (సర్వేషిపార్థమెంటువారికిని	0 8 0
కరణములకు ఉపయోగముకొఱకు)	

హిందీపు స్థకములు.

హిందీ తెలుగునిఘంటువు	2 8 0
నాగరలిపిలో శిశుబోధిని	0 2 0
,, ప్రథమబోధిని	0 3 0
తెలుగులిపిలో మొదటిపుస్తకము మొదటిభాగము	0 2 0
,, ,, రెండవభాగము	0 2 6
,, రెండవపుస్తకము	0 3 0
శివస్తోత్రము (అపురూపము)	} 0 1 0
చాగంటి రామచంద్రారావు సంపాదితము	

[illegible]

